

**Przedmiotowe zasady oceniania z j. angielskiego dla klas IV-VIII – wymagania na poszczególne oceny szkolne
w Szkole Podstawowej w Wilkowie-Osiedlu**

Kryteria oceniania ogólne

	POZIOM PODSTAWOWY			POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	OCENA NIEDOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
		NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	
Wiadomości: środki językowe fonetyka ortografia	Uczeń nie spełnia większości kryteriów, by otrzymać ocenę dopuszczającą, tj. nie opanował podstawowej wiedzy i nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela. Braki w wiadomościach i umiejętnościach są na tyle rozległe, że uniemożliwiają mu naukę na kolejnych etapach.	Uczeń: • zna ograniczoną liczbę podstawowych słów i wyrażeń, • popełnia liczne błędy w ich zapisie i wymowie, • zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela, • popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań.	Uczeń: • zna część wprowadzonych słów i wyrażeń, • popełnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie, • zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych, • popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w trudniejszych zadaniach.	Uczeń: • zna większość wprowadzonych słów i wyrażeń, • zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne.	Uczeń: • zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia, • poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić.	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania. *
Umiejętności		<i>Recepcja</i> Uczeń: • rozumie polecenia nauczyciela, • w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na słuchanie – rozumie pojedyncze słowa, • rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, w ograniczonym stopniu	<i>Recepcja</i> Uczeń: • rozumie polecenia nauczyciela, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.	<i>Recepcja</i> Uczeń: • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.	<i>Recepcja</i> Uczeń: • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • zwykle potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi.	* W świetle

		rozwiązuje zadania na czytanie.				obowiązujących przepisów ocena ucznia ma wynikać ze stopnia przyswojenia przez niego treści wynikających z podstawy programowej. Ustalenie wymagań na ocenę celującą należy do nauczyciela, ale muszą one być zgodne z prawem. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiedzy, można go za to nagrodzić dodatkowo, ale wiedza wykraczająca poza program nie może być elementem koniecznym do uzyskania oceny celującej – art. 44b ust. 3 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, 2203 i 2361).
		<p><i>Produkcja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia nie są płynne i są bardzo krótkie: wyrazy, zdania pojedyncze, w formie pisemnej dwa, trzy zdania, uczeń przekazuje i uzyskuje niewielką część istotnych informacji, wypowiedzi ucznia są w dużym stopniu nielogiczne i niespójne, uczeń stosuje niewielki zakres słownictwa i struktur, uczeń popełnia liczne błędy leksykalno-gramatycznych, które mogą zakłócać komunikację. 	<p><i>Produkcja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia nie są zbyt płynne, ale mają dostateczną długość, uczeń przekazuje i uzyskuje przynajmniej połowę istotnych informacji, wypowiedzi ucznia są częściowo nielogiczne i niespójne, uczeń stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi, uczeń popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych, które jednak nie zakłócają komunikacji. 	<p><i>Produkcja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ustne i/lub prace pisemne ucznia są dość płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie istotne informacje, wypowiedzi ucznia są logiczne i w miarę spójne, uczeń stosuje adekwatne do tematu słownictwo i struktury, uczeń popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, niezakłócające komunikacji, uczeń stosuje odpowiednią formę i styl. 	<p><i>Produkcja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi/prace pisemne ucznia są płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje, wypowiedzi ucznia są logiczne i spójne, uczeń stosuje bogate słownictwo i struktury, uczeń popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, uczeń stosuje odpowiednią formę i styl. 	

- **PRIORYTETY OCENIANIA**

- rozwijanie sprawności językowych (mówienie, pisanie, rozumienie tekstu słuchanego, rozumienie tekstu czytanego)
- przyrost wiadomości i umiejętności w zakresie realizowanego programu nauczania
- postawa ucznia wobec przedmiotu (przygotowanie do zajęć, systematyczność pracy ucznia, rozwój własnych zdolności i zainteresowań)

- **FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ**

- odpowiedź ustna
- kartkówki zapowiedziane i niezapowiedziane (materiał obejmujący nie więcej niż 3 ostatnie lekcje),
- sprawdziany obejmujące wybrany dział
- dialogi
- prezentacje
- praca w grupie
- diagnozy
- inne

Przynajmniej raz w semestrze ocenie podlegają wszystkie sprawności językowe.

- Oceny mogą zawierać „+” i „-”.

- **NIEPRZYGOTOWANIA I NIEOBECNOŚCI**

- uczeń nieobecny na sprawdzianie lub kartkówce ma obowiązek zgłosić się do nauczyciela i ustalić termin zaliczenia danego materiału,
- uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (bez konsekwencji) 3 razy w semestrze,
- uczeń nieobecny na lekcji zobowiązany jest do uzupełnienia wiadomości; w przypadku dłuższej nieobecności uczeń ustala z nauczycielem termin nadrobienia zaległości
- jednorazowa nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z obowiązku uzupełnienia wiadomości przed

następnymi zajęciami

- **OCENA SEMESTRALNA I KOŃCOWOROCZNA**

Uzyskane przez ucznia oceny wpływają na ocenę śródroczną lub końcoworoczną w różnym stopniu. Najwyższą wagę mają oceny ze sprawdzianów, niższą oceny z kartkówki i odpowiedzi ustnych, najniższą pozostałe oceny.

Dostosowania wymagań edukacyjnych:

DYSLEKSJA

Dostosowania wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- wprowadzanie licznych powtórzeń, zobrazowań, egzemplifikacji (przykładów z własnego doświadczenia),
- wydłużenie czasu na zrozumienie prezentowanych treści materiału,
- przekazywanie treści za pomocą konkretów,
- mobilizowanie uczniów do przygotowywania tablic z prostymi lub bardziej złożonymi zasadami ortografii i gramatyki języka obcego w celu utrwalania materiału,
- wyrabianie nawyku korzystania ze słowników,
- rozłożenie obowiązującego materiału na mniejsze partie.

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- formułowanie krótkich i precyzyjnych poleceń w pracach klasowych, testach i kartkówkach;
- w przypadku poleceń złożonych, łączących umiejętności i sprawności należy wyćwiczyć umiejętność dzielenia tekstu polecenia na kolejne czynności,
- uzyskiwanie informacji zwrotnej od uczniów na temat poziomu zrozumienia poleceń oraz zrozumienia prezentowanych treści,
- wydłużanie czasu na odpowiedź i prace pisemne,
- unikanie głośnego czytania w obecności całej klasy tekstów nowych
- unikanie czytania zbyt długich tekstów, pisania dyktand, uczenia się wierszyków na pamięć (zwłaszcza długich) poprzez dawanie możliwości nauczania się ich czytania.

3. Zasad oceniania:

- stosownie zasady oceniania rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, a nie stanu faktycznego,
- ocenianiu nie podlegają błędy ortograficzne,
- stosownie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwała, zachęta,
- ograniczenie w wypowiedzaniu się na określony temat do kilku prostych zdań,
- naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze,
- unikanie omawiania błędów w obecności całej klasy.

ZABURZENIA PERCEPCJI SŁUCHOWEJ

Dostosowania wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- zapewnienie siedzenia w pierwszej ławce,
- zwracanie się twarzą do ucznia podczas omawiania materiału,
- sprawdzanie zrozumienia poleceń słownych,
- zapisywanie na tablicy słów kluczowych i nowych pojęć,

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- unikanie oceniania intonacji czytanych treści,
- unikanie oceniania rozumienia treści przeczytanego przez ucznia tekstu,
- dążenie do częstego oceniania prac pisemnych w formie testów z wariantami do wyboru.

3. Zasad oceniania:

- unikanie obniżania oceny za przekręcanie nowych słów lub za problemy z wypowiedzaniem słów dłuższych,
- stosowanie oceny opisowej ukierunkowanej na sposób poprawiania błędów w pisaniu ze słuchu,
- nie uwzględnianie błędów wynikających z faktu zaburzonej percepcji słuchowej przy ocenie prac pisemnych,
- branie pod uwagę trudności z zapisem głosek dźwiękopodobnych oraz trudności w analizie zdań na wyrazy, wyrazów na sylaby i głoski w pisaniu ze słuchu,
- ocenianie toku myślenia i umiejętności wyciągania wniosków, a nie błędów ortograficznych w wypracowaniach,
- stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwała, zachęta,
- ograniczanie w wypowiedzaniu się na określony temat do kilku prostych zdań,
- naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze,
- unikanie omawiania błędów w obecności całej klasy.

ZABURZENIA PERCEPCJI WZROKOWEJ

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- nie krytykowanie ucznia, jego brzydkiego pisma, powolnego tempa pracy, niezręcznych ruchów,
- wydłużanie czasu na opanowanie nowego materiału,
- przygotowanie pomocy do lekcji tak, aby obrazowo przedstawić to, czego uczeń nie może sobie wyobrazić.

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- tolerowanie przestawiania i opuszczania liter, mylenia liter i wyrazów o podobieństwie graficznym,
- tolerowanie błędnego odczytywania wyrazów lub opuszczania końcówek,
- dostosowanie sprawdzianów w formie testu z lukami, testu wyboru o wydłużonym czasie wykonania,
- nie ocenianie prac pisemnych, zeszytu od strony graficznej.

3. Zasad oceniania:

- ocenianie prac pisemnych pod kątem umiejętności motywowania i wyciągania wniosków oraz walorów merytorycznych pracy,
- ocenianie przygotowania ucznia do zajęć i jego zaangażowania.

ZABURZENIA ORIENTACJI PRZESTRZENNEJ I LATERALIZACJI

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- nie strofowanie za brak orientacji w związku ze słabą orientacją w schemacie własnego ciała,
- udzielanie uczniowi czasu do namysłu,
- wprowadzanie ćwiczeń doskonalących orientację w schemacie własnego ciała.

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- odpytywanie ustne,
- udzielanie czasu do namysłu i delikatne naprowadzanie podczas odpowiedzi ustnej,

3. Zasad oceniania:

- przy ocenie prac pisemnych uwzględnienie możliwości występowania błędów graficznych, tj. mylenia kształtu liter lub braku drobnych elementów liter, także mylenia znaków graficznych różniących się położeniem w stosunku do osi pionowej (p – g – q) i poziomej (m – w, u – n, b – p, d – g),
- nie ocenianie graficznej strony pisma,
- ocenianie zadań klasowych pod względem merytorycznym, nie graficznym,

DZIECIĘCE PORAŻENIE MÓZGOWE / EPILEPSJA

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- pracowanie na konkretach,
- umożliwianie pracy w małych grupkach korzystając ze wsparcia i kompetencji kolegów,
- stosowanie różnorodnych form wzmocnień pozytywnych w celu zwiększenia motywacji do nauki,
- kierowanie krótkich i zrozumiałych poleceń,
- podkreślanie markerem rzeczy ważnych do zapamiętania,
- umożliwianie korzystania z różnych pomocy dydaktycznych,
- doskonalenie czytania ze zrozumieniem,
- angażowanie ucznia do czynności zadaniowych o charakterze praktycznym,
- pomoc uczniowi w znalezieniu najlepszego dla niego sposobu uczenia się i zapamiętywania

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- przygotowanie sprawdzianów dostosowanych do możliwości dziecka z uwzględnieniem jego różnych trudności,
- formułowanie krótkich i precyzyjnych poleceń w pracach klasowych, kartkówkach i testach,
- przy ocenianiu podkreślanie dobrych stron ucznia.

3. Zasad oceniania:

- ocenie wysiłku włożonego w pracę, nie efektów
- wydłużenie czasu opanowania dłuższych części materiału
- nie ocenianie strony graficznej prac i zeszytów

ZABURZENIA I ODCHYLENIA ROZWOJOWE

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- pozostawienie więcej czasu na utrwalenie materiału,
- podawanie poleceń w prostszej formie
- unikanie trudnych i bardzo abstrakcyjnych pojęć oraz pytań problemowych i przekrojowych,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu
- stosowanie wolniejszego tempa pracy
- odrębne instruowanie ucznia
- objaśnianie nowych wyrazów za pomocą polskiego odpowiednika, kontekstu, w formie opisowej, podania synonimu, antonimu, obrazka, tworzenia związku z nowym wyrazem,
- stosowanie dla zapamiętania pisowni literowania, pisania palcem po ławce, pisania ze zróżnicowaniem kolorystycznym liter,
- podczas prezentacji materiału zestawienie materiału gramatycznego języka polskiego ze zjawiskami gramatycznymi charakterystycznymi dla języka obcego,
- stosowanie algorytmów w postaci graficznej (wykresy, tabele, rysunki) w nauczaniu gramatyki,
- wzmacnianie motywacji do nauki.

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- zadawanie do domu tyle, ile uczeń jest w stanie wykonać samodzielnie,
- wydłużanie czasu pracy na wypowiedzi ustne i prace pisemne.

3. Zasad oceniania:

- liberalne ocenianie poprawności ortograficznej i graficznej pisma,
- ocenie z wiedzy i wysiłku włożony w opanowanie języka

-nakładanie większego nacisku na wypowiedzi ustne.

ADHD – ZESPÓŁ NADPOBUDLIWOŚCI PSYCHORUCHOWEJ

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- wyznaczanie uczniom konkretnego celu i dzielenie zadań na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy,
- wydawanie jasno sprecyzowanych poleceń,
- przekazywanie treści w jasnej, prostej i krótkiej formie,
- wzmacnianie wszystkich przejawów pożądanego zachowania,
- pomaganie uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności,
- zmniejszanie materiału przepisywanego z tablicy do zeszytu,
- wzmacnianie motywacji do nauki,
- pobudzanie zainteresowań ucznia, angażowanie go w bardzo konkretne działania,
- przypominanie o istniejących regułach, wyciąganie konsekwencji po kilku przypomnieniach,
- skupianie uwagi ucznia na tym co najważniejsze (wyróżnianie kolorem)

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- zadawanie prac domowych sformułowanych w sposób jasny i przejrzysty, zadawanie zadań krótkich i urozmaiconych,
- zadawanie do domu tyle, ile uczeń jest w stanie samodzielnie wykonać,
- skracanie zadań i prac domowych na mniejsze zadania cząstkowe,
- dzielenie dłuższych sprawdzianów na części,
- sprawdzanie stopnia zrozumienia wprowadzanego materiału,
- przypominanie o sprawdzianach, testach, pracach domowych.

3. Zasad oceniania:

- stosowanie zrozumiałego dla ucznia systemu nagród i kar,
- dostosowanie wymagań do możliwości ucznia.

ZESPÓŁ ASPERGERA

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- zmniejszyć ilość słówek do zapamiętania
- wymagania w wypowiedaniu się na określony temat ograniczyć do kilku krótkich, prostych zdań,
- nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst,
- nie wymagać, by uczeń uczył się wierszy, piosenek (zwłaszcza długich) na pamięć lecz dać możliwość nauczenia się ich czytania,
- dostosować miejsce nauki i procesu nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia, ze szczególnym uwzględnieniem stałości pomieszczeń poszczególnych zajęć,
- stworzyć schemat pracy – terminarz prac klasowych, kartkówki, projektów edukacyjnych.

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- przedstawianie nowych zagadnień w sposób najmniej abstrakcyjny, operowanie konkretami,
- przedstawianie nowych zagadnień, w miarę możliwości, w połączeniu z zainteresowaniami ucznia,
- stosowanie pozytywnych wzmocnień (pochwała, zachęta),
- stosowanie metod nauczania w oparciu o ilustracje, schematy, filmy, tabele, wykresy.

3. Zasad oceniania:

- wzbogacanie słownictwa poprzez wyszukiwanie wyrazów bliskoznacznych, synonimów, antonimów,
- unikanie podczas zajęć ironii, przenośni,
- sprawdzanie wiedzy i umiejętności ucznia w formie odpowiedzi ustnych,
- możliwość poprawy prac pisemnych w formie ustnej,
- nie oceniać graficznej strony pisma, błędów ortograficznych,
- nie odpytywać ucznia przy tablicy bez uprzedniego poinformowania go o tym,
- w przypadku poleceń złożonych, łączących umiejętności i sprawności, należy ćwiczyć umiejętność dzielenia tekstu polecenia na kolejne czynności,
- wykorzystanie informacji zwrotnej w celu potwierdzenia zrozumienia prezentowanych treści

materiału,

- wydłużenie czasu na odpowiedź i prace pisemne, dzielenie dłuższych sprawdzianów na części,
- unikanie odpytywania z głośnego czytania tekstu nowego w obecności całej klasy,
- przypominanie o terminach sprawdzianów, testów, kartkówek, konieczności wykonania pracy domowej,

AUTYZM

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- **dostosowanie** ćwiczeń do możliwości ucznia,
- chwalenie za każdą próbę podejmowanych działań
- zapisywanie przez nauczyciela krótkich notatek
- pomaganie w wykonywaniu ćwiczeń
- niekrytykowanie ucznia przy wykonywaniu ćwiczeń
- ocenianie przygotowania ucznia do zajęć, jego zaangażowania i chęci do działania
- zmniejszyć liczbę słówek do zapamiętania;
- pozostawić większą ilość czasu na ich przyswojenie;
- w zapamiętywaniu pisowni stosować wyobrażenia wyrazu, literowanie, pisanie palcem na ławce, pisanie ze zróżnicowaniem kolorystycznym liter;
- dawać więcej czasu na wypowiedzi ustne;
- wymagania w wypowiedzianiu się na określony temat ograniczać do kilku krótkich, prostych słówek, zwrotów.

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- wydłużenie czasu pracy;
- atmosfera akceptacji i życzliwości;
- modyfikowanie treści poleceń, stosowanie łatwiejszych sformułowań, wyeliminowanie zbędnego słownictwa, zmniejszanie zakresu ćwiczeń;
- zwracanie uwagi na rzeczy ważne (To zapamiętaj! To jest ważne!);
- odwoływanie się do doświadczeń, wskazywanie przydatności w życiu (zaczynamy od rzeczy najłatwiejszych do coraz trudniejszych);
- zapewnienie stałych, niezmiennych warunków do pracy ucznia.

3. Zasad oceniania:

- dostosowanie kryteriów oceny do poziomu wiadomości i umiejętności ucznia;
- błędy oceniane w zakresie utrwalonych wiadomości;
- zadawanie pytań pomocniczych;
- modyfikowanie kartkówek, sprawdzianów;
- odczytywanie tekstów i poleceń;
- jasne określenie zakresu ocenianej wiedzy lub umiejętności

AFAZJA

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do możliwości uczniów dotyczy:

1. Zasad prezentacji materiału:

- przekazywanie treści za pomocą konkretów uwzględniając krótkotrwały okres koncentracji,
- w prezentowanym materiale należy się odnosić do obrazów znanych uczniowi,
- stosowanie ćwiczeń doskonalących szybkość i precyzyjność spostrzegania,
- stosowanie gier i zabaw wprowadzających materiał.
- angażowanie ucznia do prostych zadań podczas lekcji.
- wydłużanie czasu na zrozumienie prezentowanych treści materiału,

2. Form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- wydłużanie czasu na opanowanie materiału,
- dzielenie materiału na mniejsze partie (np. odpowiedź ustna z jednej jednostki lekcyjnej)
- uwzględnianie problemów z funkcją pamięci logicznej i abstrahowania,
- formułowanie krótkich i precyzyjnych poleceń w pracach klasowych, kartkówkach i testach;

3. Zasad oceniania:

- uwzględnianie przy ocenianiu możliwości wystąpienia błędów mających związek z wadą wymowy,
- ocenianie wkładu pracy w wykonanie ćwiczeń,
- stosowanie zasady oceniania rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, a nie stanu faktycznego,
- stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwały i zachęty,
- ograniczanie w wypowiedzianiu się na określony temat do kilku prostych zdań,
- naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze.